

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ГАЛУЗЕВЕ
МАШИНОБУДУВАННЯ»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр та ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **5 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»), що склало **31,3%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 1.

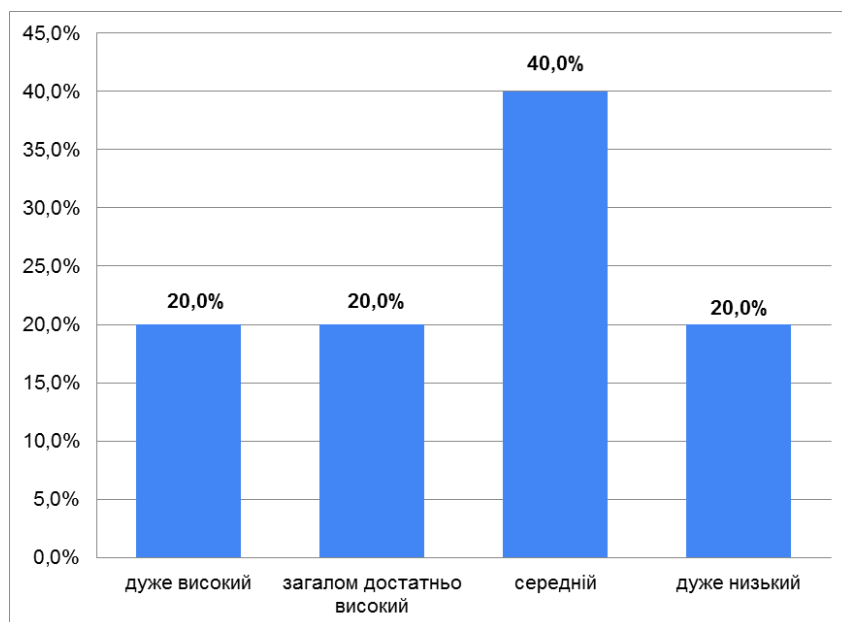

Рисунок 1 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у середній оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий», «загалом достатньо високий» та «дуже низький» по 20% та «середній» 40%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

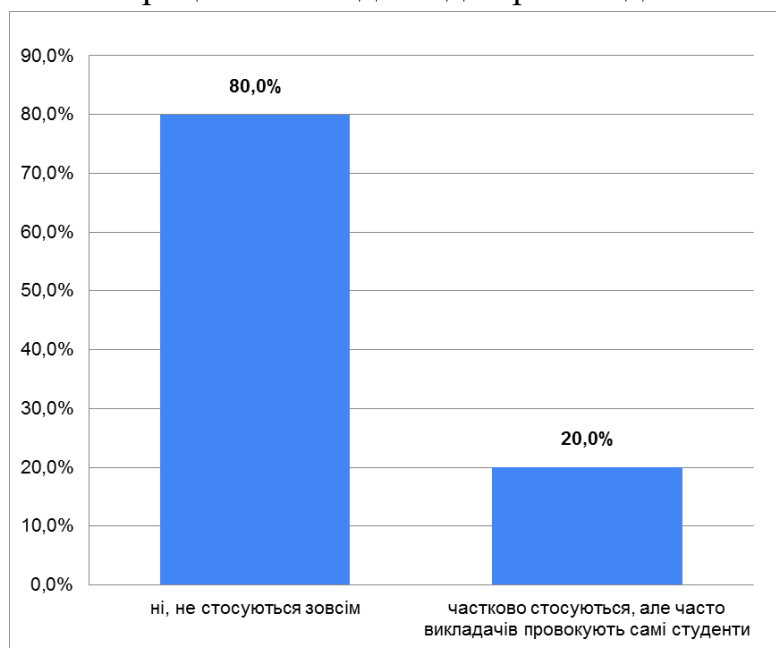

Рисунок 2 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 2 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 80 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково

стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 20% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3. Тут не наведені відповіді, що отримали 100 % «ніколи»: дарувати подарунки викладачам; надавати викладачам на послуги кафедри; купувати навчальні матеріали кафедри; купувати реферат; купувати курсову роботу; купувати дипломну роботу; платити гроші за оцінку; платити за поселення у гуртожиток.

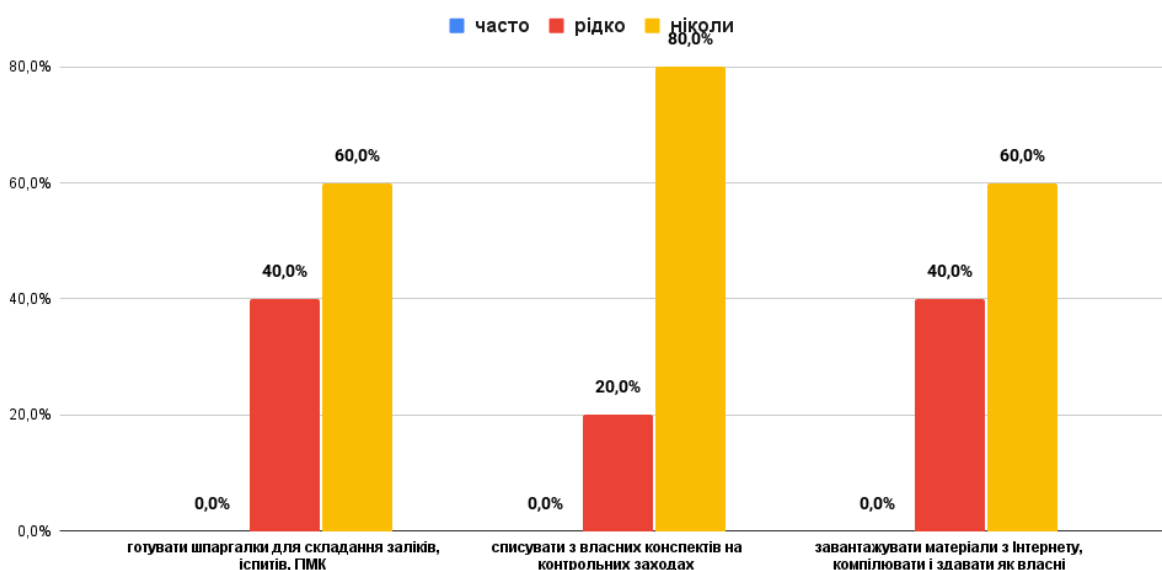

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 90,9% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти (40%) вказали, що «часто» - готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК та завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні; 20% «часто» - списувати з власних конспектів на контрольних заходах.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання **2 (40%)** з **5** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 100 % (рис. 4).

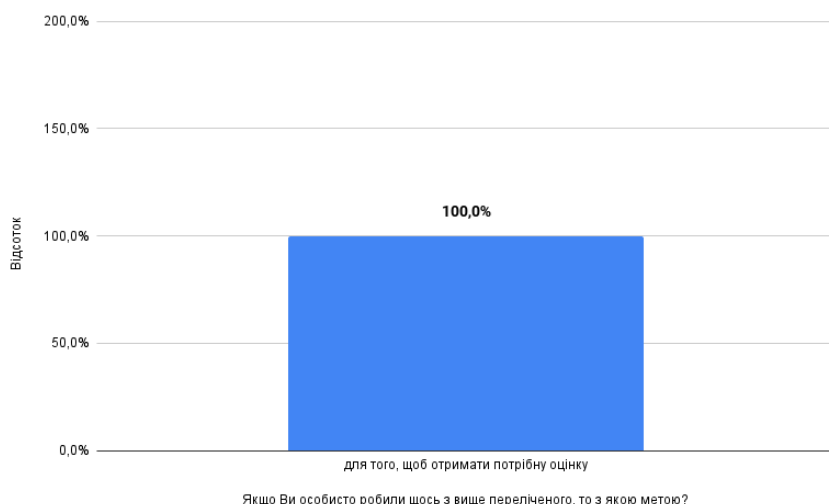

Рисунок 4 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

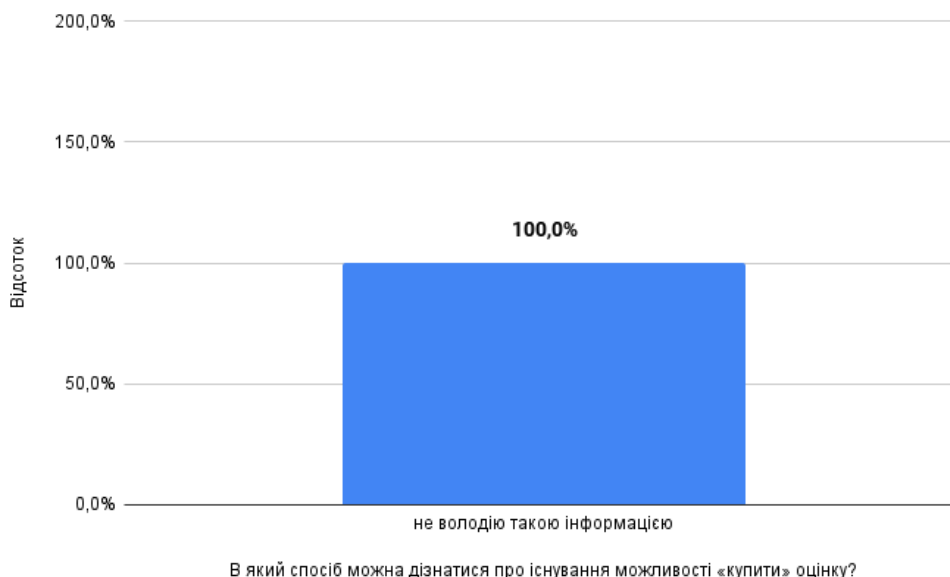

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 100% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

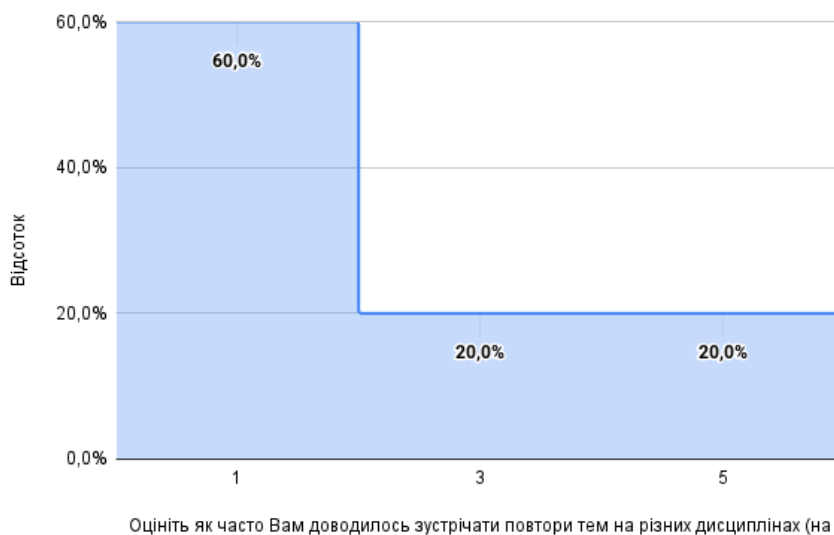

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 60 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році, по 20% «іноді» та «дуже часто».

7. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 80% (рис. 7).

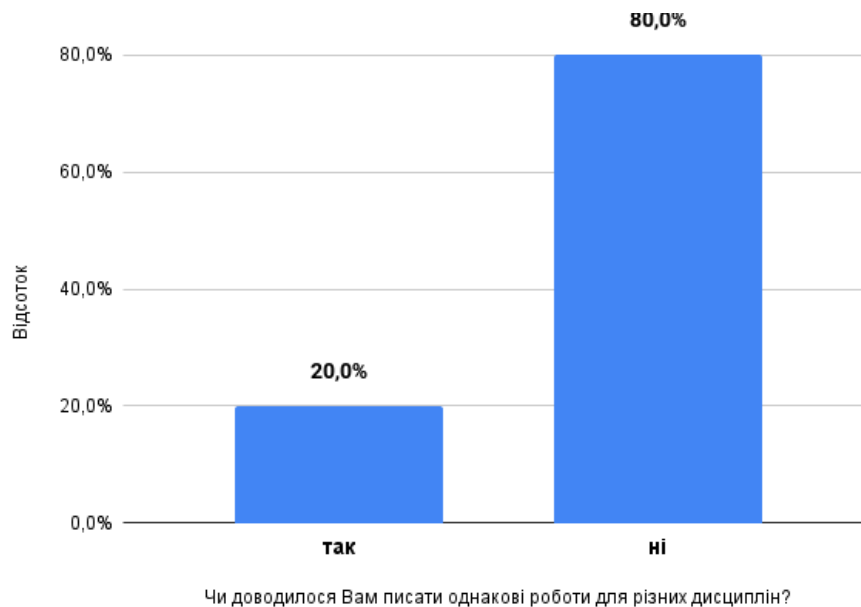

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «*Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?*» 40% респондентів відповіли, що не доводилось, та 60%, відповідно, «так».

9. На питання «*Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?*» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 60% як «помірне навантаження» та 40% «важко відповісти» (рис. 8).

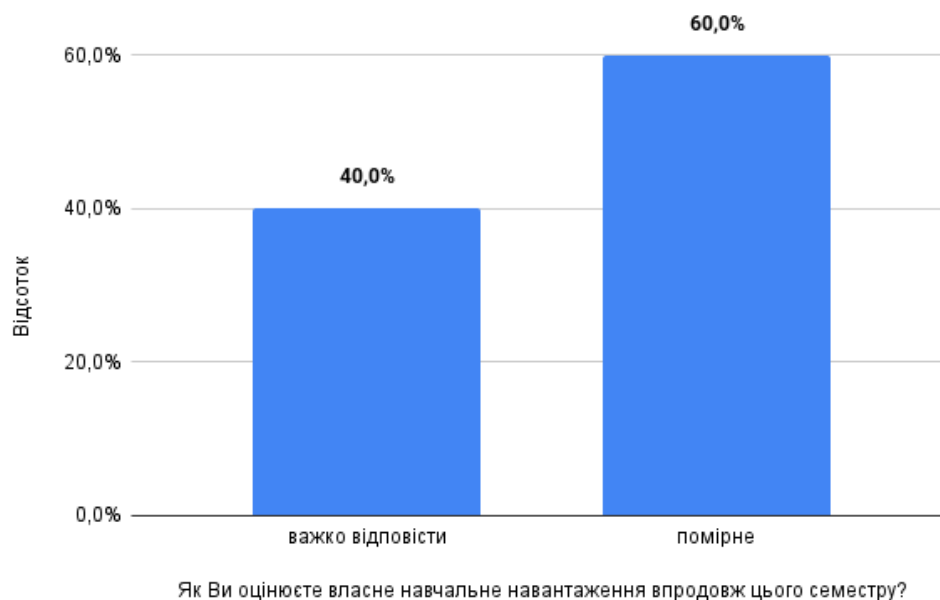

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?*» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 5 (100%) з 5 респондентів. Лідери серед кафедр за результатами опрацювання наведені на рисунку 9.

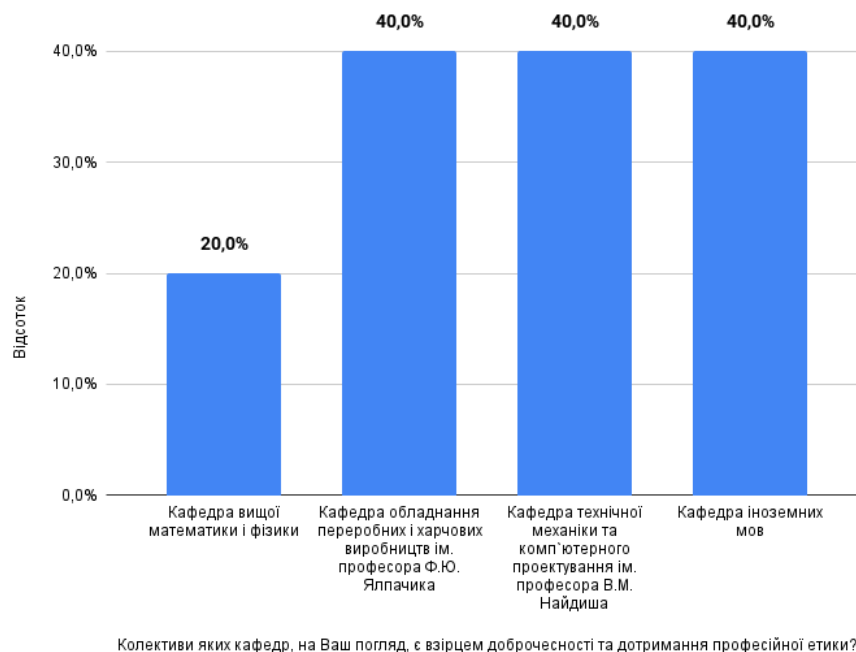

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедри обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю. Ялпачика, технічної механіки та комп'ютерного проектування ім. професора В.М. Найдиша та іноземних мов вказали 40% здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

За результатами оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за спеціальністю «Галузеве машинобудування», 80% респондентів вважає рівень якості освіти середнім, високим або дуже високим. Проте, 20% опитаних бажають підвищити існуючий рівень освітніх послуг університету. У зв'язку з цим необхідно продовжувати практику участі науково-педагогічних працівників у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ з метою підвищення рівня володіння викладачами сучасних педагогічних методів викладання дисциплін.

Аналіз результатів оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті показує, що 100% респондентів відповіли, що корупція їх не стосується зовсім або стосується частково, коли її провокують студенти. Кількість респондентів з такою відповіддю збільшилась на 4% у порівнянні з даними опитування минулого року, що свідчить про ефективність здійснених антикорупційних заходів.

При більш докладному опитуванні виявилось, що явища недоброчесності зрідка виражаються у готуванні шпаргалок, завантажуванні матеріалів з інтернету та списуванні з власних конспектів. У порівнянні з минулим роком відсутні такі прояви недоброчесності як «подарунки викладачам», що є позитивною динамікою для спеціальності. Серед тих, хто виконував недоброчесні вчинки, більшість респондентів характеризують свій мотив, як «для того, щоб отримати потрібну

оцінку». На відміну від минулого опитування, цього року жодної відповіді «це був знак вдячності» не було.

Щодо способів, якими можна дізнатись про можливість корупційних дій, то виявилось, що всі 100% опитаних не володіють такою інформацією (у порівнянні з 84% у минулому році).

Таким чином використання навчальних матеріалів, які знаходяться у вільному доступі здобувачів вищої освіти: методичні розробки і посібники на сайтах кафедр, репозитарій ТДАТУ, освітній портал ТДАТУ, посилання на безплатні інформаційні сайти та ін. виявляються ефективним засобом для зниження можливих проявів недоброчесних вчинків.

Опитування щодо повторів тем на різних дисциплінах показало, що 20% респондентів зустрічали такі повтори. Ці результати корелюють з даними, щодо написання однакових робіт для різних дисциплін, де також позитивно відповіли 20% здобувачів. Тому слід робити ретельний аналіз вмісту навчальних дисциплін завідувачам кафедр та гаранту освітньої програми.

Таким чином, запропоновані в результаті аналізу минулого опитування заходи виявились ефективними й слід продовжувати їх в наступному. Це: регулярно, не менше 1 разу в семестр перед сесією проводити бесіди з питань доброчесності та недопустимості корупційних дій зі студентами груп, викладачами і допоміжним персоналом кафедр з обов'язковим підписанням відомості про ознайомлення; згідно «Антикорупційної програми ТДАТУ» не менше одного разу на рік здійснювати внутрішню оцінку корупційних ризиків в освітній діяльності; обов'язково ознайомлювати нових працівників із змістом Антикорупційної програми; проводити навчальні заходи з питань запобігання і протидії корупції; здійснювати антикорупційну перевірку ділових партнерів; забезпечити можливість повідомлення про виявлення ознак порушення Антикорупційної програми, ознак вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, а також конфіденційність таких повідомлень та захист викривачів; регулярно обговорювати принципи «Кодексу честі» ТДАТУ.

Загалом, респонденти зазначили, що їх навчальне навантаження помірне. Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти за спеціальністю «Галузеве машинобудування» показав, що взірцем доброчесності та дотримання професійної етики у більшості опитаних здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» є, крім випускової кафедри «Обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю. Ялпачика», ще кафедри: іноземних мов та технічної механіки та комп'ютерного проектування імені професора В.М. Найдиша.

Гарант ОПП «Галузеве машинобудування»
за другим (магістерським) рівнем освіти
Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Кирило САМОЙЧУК

Радміла СКЛЯР